

VIJESTI I SAVJETI

Majčinstvo nakon raka: između nade i straha

Ivana Kalogjera, 4. October 2025.

Kada mlada žena dozna da boluje od raka dojke, svijet joj se u trenu sruši. U glavi joj odzvanja samo jedno pitanje: Hoću li preživjeti? No vrlo brzo javi se drugo, jednako bolno pitanje: Hoću li se ikada ostvariti kao majka?

Za mnoge žene koje još nisu rodile, dijagnoza raka ne znači samo strah za goli život, nego i gubitak nečeg dubljeg: mogućnosti da jednog dana ostvare majčinstvo.

Tema je to o kojoj se rijetko govori, a još rjeđe otvoreno. Kako zapravo izgleda put žene koja je preživjela rak, ali i dalje sanja o djetetu?

„Imate rak dojke. Želite li imati djecu?“

„Imala sam 37 godina kada sam dobila dijagnozu raka dojke i bila sam na početku veze. Sve se odvijalo munjevitom brzinom. Bila sam zbunjena, nisam znala ni kako se zovem kad su me na liječničkom konziliju pitali želim li imati djecu. Doslovce se to odvijalo ovako: 'Dobar dan, imate rak dojke. Želite li imati djecu? Dobro, javite se na odjel taj i taj specijalistu humane reprodukcije i vratite se ovdje za dva tjedna jer morate na kemoterapiju'“, priča Marija (42).

Drugi šok doživjela je u bolnici u kojoj je zamrzнула jajne stanice.

„Pitali su me želim li zamrznuti oplodene jajne stanice. Što da na to odgovorim, pa bila sam na početku veze?“ kaže Marija i dodaje kako su jednu mladu ženu pitali zašto uopće zamrzava jajne stanice kad nema partnera.

Iza Marije je 16 kemoterapija, 25 zračenja i pet godina antihormonske terapije, koju je privremeno, u dogovoru s onkologinjom, prestala piti jer se želi ostvariti kao majka. No, u velikom je strahu.

„Bojim se da će se bolest vratiti. A opet, kad vidim druge majke s djecom, srce mi se slomi“, iskreno priznaje.

Marijina priča, iako potresna, nije rijetka. Mnoge onkološke pacijentice suoče se s istim pitanjima i osjećajem žurbe između dijagnoze, terapije i pokušaja da spase barem mogućnost majčinstva.

Između nade, pritiska i tišine

Osim unutarnjih dilema, tu su i društveni pritisci. Obitelj, prijatelji, partneri, pa i okolina, nerijetko očekuju da se „život nastavi kao da se ništa nije dogodilo“.

„Neke žene osjećaju krivnju jer ne mogu zatrudnjeti, druge jer se boje da će odluka da ne zatrudne biti sebičan čin. Sve to zahtijeva psihološku podršku. Ali ona, nažalost, još nije sustavno dostupna“, kaže Marija.

Koliko je sigurno zatrudnjeti nakon liječenja raka?

Do prije nekoliko godina trudnoća nakon raka dojke smatrala se rizičnom. Danas, istraživanja pokazuju da u mnogim slučajevima trudnoća ne povećava rizik od povratka bolesti. Čak se pokazalo da žene koje zatrudne imaju jednako, pa i bolje dugoročne ishode od onih koje nisu zatrudnjele.

Zahvaljujući suvremenim metodama očuvanja plodnosti, tisuće žena diljem svijeta danas rađaju nakon što su preživjele rak.

Onkofertilitet: kako sačuvati mogućnost majčinstva

Kemoterapija i hormonska terapija mogu oštetiti jajnike i trajno narušiti plodnost. No liječnici sve češće naglašavaju kako postoji način da se mogućnost majčinstva sačuva. Taj se postupak zove onkofertilitet odnosno kriopohrana (zamrzavanje) jajnih stanica, embrija ili tkiva jajnika prije početka liječenja.

„Najgore mi je bilo kad su mi rekli da kemoterapija može uništiti moju plodnost. U tom trenutku nisam razmišljala o smrti, nego o tome da možda nikada neću imati dijete“, govori Petra (34), kojoj je rak dojke dijagnosticiran prošle godine.

Prema svjetskim istraživanjima, samo oko 30 posto žena u reproduktivnoj dobi dobije jasne informacije o očuvanju plodnosti prije početka liječenja raka.

Mnoge žene kažu da im je najteže palo to što nitko nije imao vremena da im sve pažljivo objasni.

„Nisu mi rekli da postoji mogućnost zamrzavanja jajnih stanica. Samo su govorili: moramo početi s terapijom odmah. Osjećala sam se kao da moja želja za djetetom nije važna“, kaže jedna sugovornica.

Što kažu stručnjaci

„Postupak bi trebao izgledati ovako: onkolog upućuje pacijenticu kod koje prijete trajna neplodnost zbog gonadotoksičnih lijekova na konzultaciju sa specijalistom ginekologije i opstetricije, subspecijalistom humane reprodukcije. Tad se personaliziranim pristupom omogućuje odgovarajući postupak — kriopohrana sjemena, oocita, zametaka, tkiva gonada ili GNRH analozi tijekom kemoterapije“, pojašnjava prof. dr. sc. Hrvoje Vrčić, ugledni stručnjak sa Zavoda za humanu reprodukciju i endokrinologiju zagrebačke Petrove bolnice.

Dodaje kako su takvi postupci dostupni u bolnicama koje imaju ugovor s HZZO-om, poput KBC-a Sestre milosrdnice, KB-a Sveti Duh, KBC-a Rijeka, KBC-a Splita i Osijeka. Zagrebačka Klinika za ženske bolesti i porode u Petrovoj trenutačno je zatvorena zbog rekonstrukcije, ali bi trebala ponovno raditi 2026.

Postupak zahtijeva hormonsku stimulaciju prije vađenja jajnih stanica, što kod žena s hormonski ovisnim rakom dojke izaziva opravdanu zabrinutost.

„Zato se u tim slučajevima koristi lijek letrozol, koji snižava razinu estrogena i čini postupak sigurnijim“, objašnjava prof. Vrčić.

Na pitanje koja je idealna dob za postupak odgovara kako sve ovisi o ovarijskoj rezervi, odnosno broju preostalih jajnih stanica.

„Razina ovarijske rezerve procjenjuje se pretragama krvi od drugog do četvrtog dana menstrualnog ciklusa (FSH, LH, E2), dok se razina anti-Müllerovog hormona (AMH) može odrediti u bilo koje vrijeme ciklusa, ovisno o žurnosti. Kombinacija AMH-a i ultrazvuka jajnika daje sveobuhvatnu sliku plodnosti“, kaže prof. Vrčić.

Jajne stanice čuvaju se godinama, do dobi u kojoj je trudnoća još medicinski prihvatljiva. Ako žena kasnije odluči da ih ne želi koristiti, može ih donirati drugoj osobi ili zatražiti njihovo uništenje.

Emocionalne posljedice i seksualnost

Kraj terapije često ne znači i kraj izazova. Mnoge žene tada počinju otkrivati nove promjene: na tijelu, u odnosima i osjećaju vlastite ženstvenosti.

Oporavak nakon operacije, kemoterapije i antihormonske terapije često mijenja i seksualni život. Žene svjedoče o bolovima, suhoći rodnice, gubitku libida, ali i o promijenjenoj slici vlastitog tijela.

„Nakon mastektomije više se nisam osjećala kao žena. Trebale su mi godine da opet mogu dopustiti dodir“, priznaje jedna onkološka pacijentica.

Stručnjaci i udruge pacijentica sve glasnije pozivaju na otvoren dijalog o tim temama. Psihološka i seksualna podrška trebale bi biti dio onkološkog liječenja, no u praksi to još nije standard.

Između straha i novog početka

Čak i kad liječnici kažu da je sigurno zatrudnjeti, žene često osjećaju strah i sumnju. Svaki je slučaj jedinstven. Veliku ulogu igraju tip tumora, vrsta terapije i dob žene.

Preporuka je da žene s estrogenski pozitivnim rakom pričekaju barem dvije godine od završetka terapije, a kod trostruko negativnog tipa tumora najmanje godinu dana.

Unatoč svemu, mnoge se odlučuju na taj korak i uspijevaju.

„Rak mi je uzeo mnogo, ali nije mi uzeo pravo da vjerujem u budućnost“, kaže Ana, majka djevojčice rođene dvije godine nakon što je Ana prestala uzimati antihormonsku terapiju.

I to je, možda, najveća poruka svima koji prolaze kroz isto, da nakon straha, gubitka i boli, još uvijek postoji život. I mogućnost novog početka.

*** Tekst je objavljen uz novčanu potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.**

Previous Next

Dođite 7. listopada u Zajednicu Talijana Pula na 'Zdravu kavu s doktorima' i otvorenje izložbe 'Ja sam snaga'

Psihologija laganja - put od istine do obmane

Ivana Kalogjera

Nakon što je oboljela od raka dojke, a potom usred liječenja ostala i bez posla, novinarka Ivana Kalogjera osnovala je portal Nismo sama – ideš s nama!, novoj socijalnoj usluzi taksi prijevoza na kemoterapiju žena oboljelih od raka koje se liječe u zagrebačkim bolnicama.

RELATED POSTS

Razlike u liječenju karcinoma dojke

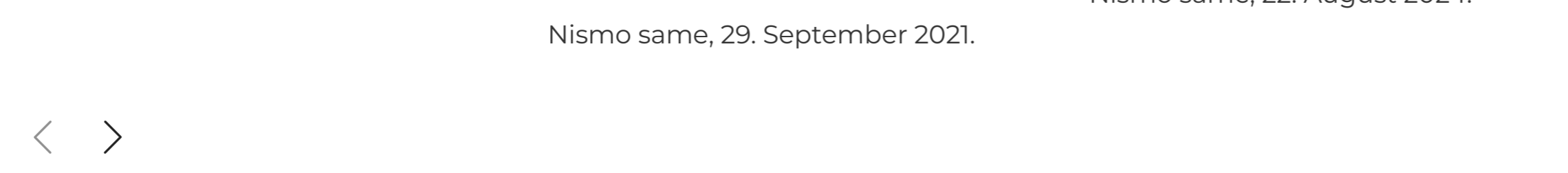
Ivana Kalogjera, 29. October 2017.

Goranka Perc: Zbog ozljede stopala morala sam prekinuti Highlander Velebit

Nismo same, 29. September 2021.

Prijavite se na radionicu Mary Novosel i naučite sve o prirodnoj njezi tijela

Nismo same, 22. August 2024.

NOVE OBJAVE

- Ima li nade za intimnost nakon raka: stručnjaci pozivaju na sustavnu podršku 29. November 2025.
- Predstavljen Zbornik radova novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije u 2024. godini 27. November 2025.
- Loša iskustva stvaraju prilike za osobni rast 27. November 2025.

PREUZIMANJE SADRŽAJA

Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nissosame.com.

Ime i logotip NISMO SAME zaštićeni su i temeljem rješenja Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, od 11. 10. 2022., upisani su u registar žigova Zavoda pod brojevima: Z20220406, Z20220407, Z20220408A.

Ime i logotip NISMO SAME zaštićeni su i temeljem rješenja Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, od 11. 3. 2024., upisani su u registar žigova Instituta pod brojevima: BAZ2324867, BAZ2324868, BAZ2324869.

Ime i logotip usluge NISI SAMA – IDEŠ S NAMA! zaštićeni su i temeljem rješenja Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, od 11. 10. 2022., upisani su u registar žigova Zavoda pod brojevima Z20220409, Z20220410.

Protiv svake fizičke i pravne osobe koja bez odobrenja koristi ime i znak NISMO SAME te NISI SAMA – IDEŠ S NAMA! poduzet ćemo odgovarajuće pravne radnje.

Financijski podržava

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Udruga žena oboljelih i liječenih od raka NISMO SAME je korisnica institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

LEDINE RAČUNOVODSTVO

Portal je upisan u Upisnik pružatelja medijskih usluga, elektroničkih publikacija i neprofitnih proizvođača audiovizualnog i radijskog programa koji vodi Vijeće za elektroničke medije.

Broj upisa: 21/19

ISPRINTAJ ČLANAK

STALNI PRIKUPLJAJC

Broj računa (IBAN): HR722402006110082238
SWIFT: ESBCHR22

Izrada i održavanje web stranice: